

РЕШЕНИЕ

№ 9802

гр. София, 25.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46
състав,** в публично заседание на 21.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **2730** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл. вр. 203 и сл. АПК, вр. с чл.1 от ЗОДОВ, след като с решение № 2616 от 06.03.2024 г. по адм.д. № 6151/2023 г. на ВАС делото е върнато за ново разглеждане.

Образувано е по искова молба на Е. Д. М. - изтърпяващ наказание - лишаване от свобода в Затвор - [населено място] срещу Главна дирекция“ Охрана“ за заплащане на обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди- в размер на 100 000 лева, причинени от незаконосъобразни действия на служители на ГДО – поставяне на белезници на ръцете и краката му при провеждане на съдебни заседания в съдебна зала на Апелативен специализиран наказателен съд за периода 01.12.2013 година до 01.12.2018 година и в съдебни заседания на САС по граждански дела за периода от 01.12.2013 година до 01.12.2018 година.

В исковата молба се твърди, че при конвоирането на ищеца и най - вече при присъствието му в съдебни заседания на САС по граждански дела през посочения период служители на ответника по иска са го изтезавали с белезници на краката и на ръцете в залата на САС в съдебно заседание, като по този начин публично е бил унижен пред обществото и в собствените му очи. Твърди се, че от тези действия е претърпял болки и страдания, стрес, психически и физически тормоз. Иска се да бъде осъден ответникът да заплати посочената сума.

В съдебно заседание, ищецът Е. Д. М. се явява и поддържа исковата молба на заявените основания и моли ответникът да бъде осъден да заплати посочената сума.

Ответникът по иска- Главна дирекция “Охрана“-гр. С. редовно уведомен, не изпраща

представител.

СГП редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от прокурор К..

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

От приложената на лист 109 от делото справка от ГДО е видно, че ГДО не разполага с информация по кои дела ищецът е конвоиран в периода 01.12.2013 година до 31.12.2016 година поради унищожаване на документите съгласно Закона за Националния архивен фонд. Отразено е, че за периода от 01.01.2017 година до 01.12.2018 годна ищецът М. е конвоиран до Апелативен съд – С. както следва: на 23.06.2017 за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година - 10 състав, на 09.10.2017 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 1969/2017 година- 4 състав, на 17.11.2017 година- за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година, 10 състав, на 12.12.2017 година за участие в съдебно заседание по дело № 4078/2017- 8 състав, на 23.01.2018 година за участие в съдебно заседание по дело № 187/2018 година и до адвокатска стая за запознаване с материали по делото, на 24.01.2018 година до адвокатска стая за запознаване с материали по дело, на 25.01.2018 година за участие в съдебно заседание по дело № 81/2018 година, на 26.01.2018 година до адвокатска стая, за запознаване с материали по дело 81/2018 година, на 30.01.2018 година за участие в съдебно заседание по дело № 81/2018 година, на 09.03.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година и по гр. дело №6327/2017 година-10 състав, на 12.04.2018 година до адвокатска стая за запознаване с материалите по гр. дело № 362/2017 година, на 27.04.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 6327/2017 година и по дело 362/2017 година, на 04.10.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година- 12 състав, на 15.10.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 6327/2017 година- 7 състав.

От представената справка от Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] е видно, че ищецът М. е бил задържан в арестите на Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – С. от 24.11.2013 година до 06.12.2013 година в ареста на [улица], №42, от 06.12.2013 година до 16.12.2013 година в ареста на ул. “М-р Г. В.“, №2, от 16.12.2013 година до 19.12.2013 година в ареста на [улица], №42, от 19.12.2013 година до 05.06.2015 година в ареста на ул.“ М-р Г. В.“, №2, от 11.01.2018 година до 07.11.2018 година в ареста на [улица], №42, като при извършената справка не се установяват данни за извеждане на ищеца за участие в дела на Софийски апелативен съд по време на престойта му в ареста на ул.“М-р .Г. В.“ № 2. По време на престоя му в ареста на [улица], ищецът е извеждан за участие в дела на Софийски апелативен съд на 23.01.2018 година – нохд № 187/2018 година, на 24.01.2018 година по нохд №81/2018 година, на 25.01.2018 година по нохд №81/2018 година, на 26.01.2018 година по нохд № 81/2018 година, на 30.01.2018 година по нохд № 81/2018 година, на 09.03.2018 година по нохд № 81/2018 година, на 12.04.2018 година по нохд № 362/2018 година, на 20.06.2018 година по нохд № 6204/2017 година, на 04.10.2018 година по нохд № 362/2017 година, на 12.10.2018 година по нохд № 6327/2017 година всички по описа на САС, а за времето от 05.06.2015 година до 10.01.2018 година ищецът М. е бил в Затвора – [населено място] и от 07.11.2018 година също се намира на територията на Затвор – [населено

място].

От приложената Справка от Апелативен съд- С. е видно, че за периода от 01.01.2013 година до 01.12.2018 година ищецът М. е имал заведени 138 дела, от които 132 са частни граждански дела и същият е бил довеждан в сградата на Съдебна палата, на бул.“ В. № 2 на 09.10.2017 година по в. гр. дело № 1969/2017 година и на 05.12.2018 година по в. гр. дело № 3734/2017 година.

От показанията на свидетеля Ц. – също лишен от свобода и настанен в една група с ищеца се установява, че в периода 2013 година 2018 година същият е бил конвоиран често с ищеца М. до Съдебната палата в [населено място], като при конвоирането ищецът бил с поставени белезници както на краката, така и на ръцете, хората са му се подигравали и са използвали епитети, това водене станало достойние и на медии и, ищецът е бил подтиснат.

От показанията на свидетеля М. П. се установява какви са били условията при конвоиране на ищеца в транспортното средство, в което са били конвоирани лишените от свобода, как е оборудвано и как се е чувствал ищецът.

При така възприетата фактическа обстановка, Административен съд София- гради намира предявената искова молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна по следните съображения:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Разпоредбата се съдържа в глава първа на Конституцията, посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. В ЗОДОВ са очертани два вида отговорност - отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора, исковите по ал.1 се разглеждат по реда, установен в АПК, като местната подсъдност се определя по чл. 7, ал. 1 - искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по чл. 1, ал. 1 и чл. 2, ал. 1, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите.

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материалноправни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на

кумулятивно изискуемите се предпоставки за отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ.

Съгласно чл.205 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди. Нормата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените в правната му сфера вреди вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. Принципът на правовата държава (чл. 4, ал. 1 от КРБ) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право, възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. Член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация. Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно ТР № 3 от 22.04.2005 г. по т.д. № 3/2004 Г., ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожяеми, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването - чл. 1, ал. 2 ЗОДВПГ. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване. При

незаконни фактически действия на администрацията този момент е тяхното преустановяване. От така определените моменти на изискуемост, започва да тече погасителната давност и се дължи мораторна лихва.

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник- Главна Дирекция“ Охрана“, която е юридическо лице на бюджетна издръжка към Министъра на правосъдието (аргумент от нормата на чл.391,ал.2 от ЗСВ) и е надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Главна дирекция “Охрана“ осъществява дейността по охраната на органите на съдебната власт, на сградите на Министерството на правосъдието, предназначени за централната администрация, както и на сградата на Агенцията по вписванията – Централно управление. Съгласно чл.391, ал.3 от ЗСВ Главна дирекция “Охрана“ организира и осъществява охраната на съдебните сгради и на сградите на Министерството на правосъдието, предназначени за централната администрация, както и на сградата на Агенцията по вписванията – Централно управление; осигурява реда в съдебните сгради и сигурността на органите на съдебната власт при осъществяване на техните правомощия, както и реда и сигурността в сградите на Министерството на правосъдието, предназначени за централната администрация, и в сградата на Агенцията по вписванията – Централно управление; организира и осъществява охраната на съдии, прокурори и следователи - при условия и по ред, определени с наредба на министъра на правосъдието, съгласувано с Висшия съдебен съвет; оказва съдействие на органите на съдебната власт при призоваване на лица в случаите, когато се пречи за изпълняване на това задължение; довежда принудително лица до орган на съдебната власт, когато това е постановено от орган на съдебната власт; конвоира обвиняеми и подсъдими, за които се иска или е постановена мярка за неотклонение задържане под стража, или лица, изтърпяващи наказания в местата за лишаване от свобода, до органите на съдебната власт; изпълнява разпореждания на прокурор за привеждане в изпълнение на влезли в сила присъди с наложено наказание лишаване от свобода, като при необходимост търси съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи; извършва проверки и контролира спазването на правилата и нормите за охраната и безопасността при проектиране, строителство и експлоатация на сгради на съдебната власт, както и при строителство и експлоатация на сградите на Министерството на правосъдието, предназначени за централната администрация, и на сградата на Агенцията по вписванията – Централно управление. На второ място, съгласно чл.2 от Правилника за устройството и дейността на Главна Дирекция “Охрана“, ГД „Охрана“ е юридическо лице със седалище в [населено място] с адрес - ул. „М-р Г. В.“ № 2, и е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на правосъдието. По аргумент от нормата на алинея втора на чл.2 от Правилника, ГД „Охрана“ е специализирана държавна структура. Организацията и нейното управление това на звената ѝ се създава и осъществява на принципа на централизма, и дейността ѝ е насочена към охрана на органите на съдебната власт.

На следващо място, пасивно легитимирани по тези иски са съответните държавни органи - юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения.

Главна Дирекция “Охрана“ е осъществявала конвоирането на обвиняеми и

подсъдими. В този смисъл, настоящият съдебен състав намира, че не е налице промяна в органа, който е осъществявал конвоирането на лишените от свобода до органите на съдебната власт, която да обуслови или недопустимост на иска поради липсата на ненадлежен ответник или промяна в компетентността на органа, който осъществява ръководството и контрола върху конвоирането на лишени от свобода от местата за лишаване от свобода до органите на съдебната власт. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции.

Във връзка с дадените указания в отменителното определение на ВАС от 5099 от 30.05.2022 г. по адм.д. № 4006/2022 г. при предходното разглеждане на делото (което е задължително за първоинстанционния съд) следва да се отбележи, че остава непроменена преценката за неоснователност на иска, с който се търси обезвреда в размер на 100 0000 лева, от незаконосъобразни действия – поставяне от длъжностни лица на ГДО на белезници на М. на ръцете и краката, което се е случило в съдебна зала на Апелативен специализиран наказателен съд, в която се провеждали дела, по които М. е бил страна, в периода 01.12.2013 година до 01.12.2018 година.

По делото липсват както твърдения от ищеца, така и каквито и да било доказателства в посочения исков период ищецът да е бил конвоиран до Апелативен специализиран наказателен съд в [населено място], още повече да е бил с поставени белезници в съдебна зала при провеждане на съдебни заседания. С оглед на това този иск не е доказан по основание и размер и като такъв следва да бъде отхвърлен.

Съдът намира за неоснователен и искът за претендираното обезщетение за вреди от действия на служители на ГДО, при конвоирането на ищеца в САС - ГО по водени от него дела и изразяващи се в поставени белезници в съдебната зала при провеждане на съдебни заседания по граждански дела на ръцете и на краката.

На първо място по делото липсват доказателства за периода от 01.12.2013 година до 31.12.2016 година ищецът да е бил конвоиран до САС и да е взел участие в граждански дела, по които е бил страна (предвид изтеклия срок на съхраняване на Книгата за конвоираните лица). Няма доказателства и за това на кои дати, по кои дела ищецът е присъствал в съдебни заседания по граждански дела на САС, по време на които е бил в съдебната зала с поставени белезници на ръцете и на краката. Наред с това, от приложената справка за периодите, подробно посочени в справката, в които е пребивавал в арестите на [улица]и на ул.“ Майор В.: от 24.11.2013 година до 06.12.2013 година, от 06.12.2013 година до 16.12.2013 година, от 16.12.2013 година до 19.12.2013 година , от 19.12.2013 година до 05.06.2015 година и от 11.01.2018 година до 07.11.2018 година, няма данни ищецът да е извеждан за дела в САС по време на престойта му ареста на ул.“ М-р Г. В.“. На подробно посочени в справката дати през 2018 ищецът е бил извеждан и конвоиран до САС, но по дела не от граждански характер, а по наказателни дела от общ характер (изчерпателно изброени в справката).

С оглед на това са недоказани обстоятелствата, че в периода 01.12.2013 година - 31.12.2016 година ищецът е бил конвоиран до САС по конкретни граждански дела, и при провеждането на тези заседания е бил с белезници на краката и ръцете в съдебната зала, което да се дължи на противоправно бездействие на служители на ГДО. Доказателствената тежест за установяване на тези факти се носи от ищеца, който следва с всички доказателствени средства да докаже твърденията, на които

основава иска си. В тази връзка, показанията на св. Ц. също не са достатъчно информативни, защото в тях не са посочени конкретни дати и конкретни дела, по които той е бил в съдебната зала с ищеца, и че по време на провежданите заседания ищецът е бил с белезници на ръцете и краката. Показанията на другия разпитан по делото свидетел - св. П. са неотнормими към спорния предмет, доколкото в тях се коментира превозното средство, с което са конвоирани лишените от свобода до сградата на Съдебната палата в [населено място], условията в него и състоянието на лишеният по време на превоза.

Предвид обстоятелството, че не е доказано на кои дати в периода от 01.12.2013 година до 06.12.2016 година ищецът е бил конвоиран до САС по конкретни граждански дела, съдът намира за неоснователно въведеното в писмения отговор на ответника възражение, че искът е погасен по давност поради изтичане на предвидената в чл.111 от ЗЗД кратка тригодишна давност. На първо място, т.4 от ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС сочи, че при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожавемите административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия, или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт, тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. По аргумент от §1 от ДР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат гражданските и трудовите закони. Давността като правен институт е уредена в ЗЗД – чл.110, според който с изтичане на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. Сочената от страна на процесуалния представител на ответника по иска кратка тригодишна давност не може да намери приложение, защото вземането за обезщетение не е периодично и не е от неизпълнен договор. Ето защо в случая е приложим общия петгодишен давностен срок за предявяване на иска, който е започнал да тече от момента на преустановяване на неоснователното действие. Общ принцип в прилагането на института на погасителната давност е, че с погасяването на едно вземане по давност не отпада дългът (произтичащ от материалното правоотношение между длъжник и кредитор), а възможността за неговото принудително събиране (т.е. поражда се правото на длъжника да откаже изпълнение).

Доколкото обаче в периода от 01.12.2013 година до 06.12.2016 година липсват доказателства конкретно на кои дати ищецът е бил конвоиран по граждански дела в САС, не е възможно да се прецени кога за всяко едно завеждане в САС е преустановено действието и съответно дали е изтекла погасителната давност.

От доказателствата по делото е видно, че ищецът е бил конвоиран до сградата на САС за периода от 01.01.2017 година до 01.12.2018 година за провеждане на граждански дела на дати - 23.06.2017 за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година -10 състав, на 09.10.2017 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 1969/2017 година- 4 състав, на 17.11.2017 година - за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година, 10 състав, на 12.12.2017 година за участие в

съдебно заседание по дело № 4078/2017- 8 състав, на 23.01.2018 година за участие в съдебно заседание по дело № 187/2018 година/ което е НОХД/ и до адвокатска стая за запознаване с материали по делото, на 25.01.2018 година за участие в съдебно заседание по дело № 81/2018 година/ което също е НОХД/, на 30.01.2018 година за участие в съдебно заседание по дело № 81/2018 година/НОХД/, на 09.03.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година и по гр. дело №6327/2017 година - 10 състав, на 27.04.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 6327/2017 година и по дело 362/2017 година, на 04.10.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 362/2017 година - 12 състав, на 15.10.2018 година за участие в съдебно заседание по гр. дело № 6327/2017 година- 7 състав и на дата 20.06.2018 година за участие в гр. дело № 6204/2017 година по описа на САС. Няма никакви доказателства за това ищецът при провеждане на съдебните заседания по тези граждански дела да е бил в съдебна зала с белезници на ръцете и на краката непрекъснато, което да му е създавало неудобства, да е претърпял посочените неимуществени вреди, изразяващи се в унижение на човешкото му достойнство, още повече, че спазването на реда в съдебната зала се осъществява от съдията, който разглежда делото /или от състава/, той следи за реда в залата и по негово разпореждане се извършва сваляне на белезниците на краката и ръцете на лишен от свобода или се отказва това, а не по разпореждане или усмотрение на служители на ГДО. Липсват доказателства по конкретно посочени дела и на конкретно посочени дати ищецът да е бил с белезници на ръцете и краката в съдебна зала на САС. От показанията на свидетеля Ц. също не се установява на кои конкретни дати ищецът е бил в съдебни заседания на САС по конкретни граждански дела и същият е бил в съдебно заседание с поставени белезници на ръцете и краката. Свидетелят изтъква възприятия, които са настъпили извън съдебната зала - при конвоирането му до съдебна зала и по отношение на други лица, но не и в съдебна зала по конкретно гражданско дело и на конкретна дата. Освен това няма доказателства, че свидетелят е присъствал в съдебна зала с ищеца по конкретни граждански дела и на конкретни дати.

Що се касае до твърдението на ответника по иска, че конвоирането се е осъществявало на база утвърдени Правила за конвоиране, то на ответника по иска следва да е известно постановено Решение на АССГ по дело № 4545/2021 година, като в мотивите на така цитираното Решение на АССГ и в Определението на СГС е анализирана правната уредба - препращащата норма на чл. 393, ал.1 във връзка с чл. 391, ал. 1 от ЗСВ във връзка с чл. 64, ал. 1, 2, 4 и 5, чл. 65, 66, 70, чл. 72 - 74, чл. 76, 80, 91 и чл. 81 - в случаите по чл. 70, ал. 1, т. 1, 4 и 5, чл. 85, 86, чл. 87, ал. 1, 2, 5 - 7 и чл. 100 от Закона за Министерството на вътрешните работи и е проследена йерархията на нормативните актове – Конституция на Република България, Конвенция за защита права на човека и основните свободи, Закон за съдебната власт, Закон за министерство на вътрешните работи, Правилник за устройството и дейността на Главна дирекция „Охрана”, Инструкции за конвоирането, издадени от министъра на МВР и министъра на правосъдието и „Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служители на Главна дирекция „Охрана”, утвърдени със Заповед № ЛС – 04 – 1228 от 14.07.2017 г. на Министъра на правосъдието. Устройството и дейността на Главна дирекция „Охрана” се уреждат с правилник, издаден от Министъра на правосъдието, като в чл. 393, ал.1 от ЗСВ изрично е предвидено, че ГД “Охрана“ има правата и задълженията по чл. 64, ал. 1, 2, 4 и 5, чл.

65, 66, 70, чл. 72 – 74, чл. 76, 80, 91 и чл. 81 – в случаите по чл. 70, ал. 1, т. 1, 4 и 5, чл. 85, 86, чл. 87, ал. 1, 2, 5 – 7 и чл. 100 от Закона за Министерството на вътрешните работи. По аргумент от чл. 76 от ЗМВР организацията и редът за осъществяване на конвойната дейност се определят с инструкция на Министъра на вътрешните работи - Инструкция № 8121з-1161 от 5.09.2017 г. за организацията и реда за осъществяване на конвойната дейност в Министерството на вътрешните работи, като с изричната законова делегация на чл. 393, ал.1 от ЗСВ законодателят изрично е предвидил законов ред при осъществяване правомощието на ГД “Охрана“ при конвоиране на лица, установен в Закона за МВР. Утвърдените със Заповед на Министъра на правосъдието „Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГДО“ (Правила), които са предложени от Главния директор на ГД “Охрана“ и които заедно със заповедта на Министъра на правосъдието, не се публикувани по реда за обнародване на подзаконовите нормативни актове и не са публично известни, представляват вътрешноведомствен акт, който е издаден от Министъра на правосъдието с цел изпълнение на правомощието му по осъществяване на ръководство и контрол на дейността по охрана на органите на съдебната власт (чл. 5, т. 6 от Устройствения правилник на Министерство на правосъдието) и не попада сред посочените в ЗНА нормативни актове. Посочените заповед и Правила дори и да уреждат правила за поведение, които да са задължителни за участниците в уредените с тях обществени отношения, не са скрепени със законовата санкция на Административнопроцесуалния кодекс, в който са регламентирани процедурите по издаване на индивидуалните, общите и подзаконовите нормативни административни актове, в какъвто смисъл е и практиката на ВАС. В цитираното решение на АССГ е прието, че тези Правила не следва да бъдат прилагани на основание чл. 15, ал. 3 от ЗНА, макар и да не е постановление, правилник, наредба или инструкция, защото противоречат на чл. 393, ал.1 от ЗСВ и трябва да се приведат в действие с разпоредбата на чл. 76 от ЗМВР и Инструкция № 8121з-1161 от 5.09.2017 година. Правилата за конвоиране на ГДО като съдържание в голяма степен са преповторили текстове на Инструкция № 8121з-1161 от 5.09.2017 г. на МВР и Инструкция № 1 от 22.03.2019 г. за организацията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, издадена на основание чл. 250а, ал.2 ЗИНЗС.

Не е допуснато нарушение и на чл.5 от Директива 2016/343 на ЕП и на Съвета относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невиновност е на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство. Съгласно цитираната норма държавите - членки вземат подходящи мерки, за да гарантират, че заподозрените и обвиняемите не са представяни като виновни, в съда или пред обществеността, чрез използването на мерки за физическо възпиране. Но § 1 не възпрепятства държавите - членки да прилагат мерки за физическо възпиране, които са необходими по специфични за делото съображения във връзка със сигурността или за да се попречи на заподозрения или обвиняемия да се укрие или да установи контакт с трети лица.

Не се доказва незаконосъобразно действие на служители на ответника по иска, нито че ищецът е претърпял каквито и да било неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от действия на служители на ответника по иска. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането.

Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Легална дефиниция на тези понятия - пряка и непосредствена последица от увреждането, законодателят не е дал нито в ЗОДОВ, нито в чл. 51 от действащия ЗЗД, към който препраща § 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. ЗЗД, нито в други нормативни актове от действащото право. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на IV ГО на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите".

Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имууществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата и претенцията за тях се реализира при договорната отговорност. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпяни загуби и пропуснати ползи. Неимуществените (морални) вреди представляват засягане на честта, достойнството, доброто име на лицето в обществото, болките и страданията, които то е изживяло, както и всички други негативни преживявания в резултат на увреждането. Тези вреди за разлика от имуществените не подлежат на лесно възприемане от околните, тъй като са част от психическите преживявания на увредено лице и се доказват по-трудно.

В настоящия казус останаха недоказани твърденията, че ищецът е претърпял са неимуществени вреди, тяхното основание и съответно размер, както и, че се дължат на незаконосъобразни действия на ответника по иска, поради което липсват всички елементи от състава на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Не се доказва и нарушение на чл.3 от ЕКЗПЧОС в съдебна зала при разглеждане на заведени граждански дела от ищеца.

Ето защо предявеният иск следва да бъде отхвърлен.

С оглед изхода на спора, претенцията на ищеца за присъждане на разноски е неоснователна и не подлежи на уважаване. Ответникът по иска не е заявил претенция за разноски и не е представляван от юрисконсулт.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.1, ал.1 ЗОДОВ, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, предявен от Е. Д. М. - изтърпяващ наказание- лишаване от свобода в Затвор - [населено място] срещу Главна дирекция "Охрана" за заплащане на обезщетение за претърпени от неимуществени вреди в размер на 100 000 лева, причинени от незаконосъобразни действия на служители на ГДО – поставяне на белезници на ръцете и краката при провеждане на съдебни заседания в съдебна зала на Апелативен специализиран наказателен съд за периода 01.12.2013 година до 01.12.2018 година и в съдебни заседания на САС по граждански дела за периода от 01.12.2013 година до 01.12.2018 година.

Препис от решението да се връчи на страните.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 - дневен срок от

получаване на препис, съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

Съдия: